

HaldenMagasinet

FEBRUAR 2010

TROLLMANN I 50 ÅR

The Sound of Halden

MAT OG VIN

BYFENGSELET

Bidragsyttere i dette nummer:

Tom Skjeklesæther

En av Norges fremste musikk-journalister.

Jens Bakke

Bonde og mangeårig leder og ildsjel i Idd og Enningdalen Historielag.

Tore Robert Klerud

Frilansjournalist.

Reidar Larsen:

Matentusiast.

Fay Hege Michelsen

Hobbyfotograf.

Redaksjon: Byline AS

Øyvind Ottersen
Siri M. Dalnoki
Runar Drønen
Sunniva Hansen

HaldenMagasinet er et magasin for deg som er opptatt av hva som skjer i lokalsamfunnet.

BYLINE

Utgiver: Byline AS
1798 Aremark
Tlf. 99 22 17 98.
www.byline.as

Ansvarlig redaktør:
Øyvind Ottersen

Opplag:
16.000 eksemplarer som fulldistribueres i Halden og Aremark.

ANNONSER

Vi kan tilby følgende gode annonsepriser:

Helside: Kr 10.000,-
Halvside: Kr 6.500,-
Kvartside: Kr 3.500,-
1/8 side: Kr 1.995,-

Stilling ledig/kunngjøringer: Kr 10,75 pr. mm.
Priser er eks. mva.

Innstikk (blader, informasjonsaviser, brosjyrer, løpesedler):
Be om pristilbud!

Ta kontakt med salgssjef Ken Juel Olsen
tlf. + 47 488 988 78

Utgivelsesplan 2010: 18. mars | 15. april | 12. mai | 17. juni

REDAKTØREN:

Kulturen blomstrer

Det er interessant og gledelig å se at kulturlivet gjennom byggingen av Brygga Kultursal har fått et kraftig oppsving i Halden. I det minste den delen av kulturlivet som gir publikum levende kultur gjennom spennende arrangementer fra scenen. Vi registrerer at kvalitetsartister og ensembler avløser hverandre i byens nye storstue. Gledelig er det også å se at publikum strømmer til. Det er mange som finner stor glede i å benytte seg av dette nye kulturtilbudet.

Halden ventet i mange år på sin kultursal. Lenge og vel ble det diskutert bygging i Larsenhagen. Motforestillingene var der, og politikerne ble ikke enige. Kostnaden var betydelig. Så dukket hotellplanene opp. De hadde versert i årevis, men da en tanke om å kombinere hotell med leiligheter og kultursal dukket opp, ble det fart i sakene. Likevel var det mange kritiske røster. De fleste av dem er nå forstummet. Brygga Kultursal er blitt en viktig arena for levende kultur. Det tekniske utstyret og salen for øvrig er topp moderne. Det er dessuten dyktige folk i systemet, folk som tar seg av det praktiske, og folk som sørger for at det serveres kulturell aktivitet av høy kvalitet. Og med kvalitet kommer

folk strømmende til. Vi får håpe at dette bare er begynnelsen.

Brygga Kultursal har siden åpningen servert både populærmusikk, rock, klassisk musikk, dans og teater. Mulighetene er mange, og vi tar det for gitt at spekteret av levende kultur vil bli enda bredere i årene som kommer. Hvorvidt Brygga Kultursal blir en katalysator som fører til økt tilgang på kulturelle opplevelser også på andre arenaer gjenstår å se. Vi har registrert at aktiviteten er blitt vesentlig redusert i byens stolthet, Fredrikshalds Teater. Det er kanskje de antikvariske myndighetene glade for. Slitasjen var urovekkende høy de siste årene. Men den unike atmosfæren i teateret vil savnes av mange. Vi håper at det fortsatt vil utspille seg høyverdig kultur der også i fremtiden. Det samme gjelder andre arenaer, som Rød Herregård, der gode klassiske konserter har vært holdt i mange år. Samt i de ulike galleriene. Legg gjerne til de mange idrettsarenaene også. Og vi har lokale festivaler, riksdekkende arrangementer som Allsang på Grensen, Down On The Farm, Grensetreffet, Mat- og Trebåtfestival og enda mer. Sammen med Brygga Kultursal er alt dette med på å gjøre Halden til en høyst levende kulturbby.

Skal skrive om «Mexico»

Arild E. Syvertsen er ute etter stoff til ny sjøfartsbok.
Foto: Trond Enger.

Forfatter og los Arild E. Syvertsen fra Halden, som har skrevet blant annet boka om Fredrikshalds sjøfartshistorie, jakter nå på informasjon om skipet «Mexico». Skipet ble bygd i Fredrikstad på begynnelsen av 1900-tallet og forliste utenfor Irland knapt ti år senere.

«Mexico» gikk mellom Mexicogolfen og Europa, før kaptein Ole Edvin Eriksen fra Fredrikshald og mannskapet forliste i storm ved Irlands sørøstre kyst 20. februar 1914. Arild E. Syvertsen reiser til Irland senere denne måneden. Målet er at historien om forliset skal innlemmes i Syvertsens nye bok som kommer på Aschehoug neste år.

Musikerlegender fra Tistedal

Halden har gjennom årene fostret mange store musikere. Dette gamle bildet fra 1833 viser fire av dem.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

Arne Seljevik er på lynvisitt i HM-redaksjonen. Han har med seg et gammelt bilde hvor onkelen Helge Seljevik er med.

— Bildet er tatt hjemme i stua til selveste Ragnar Danielsen i Tistedal, sier Arne Seljevik.

Ragnar Danielsen var en landskjent musiker og komponist. Landskjent ikke

minst fordi han var hyppig å høre på NRK.

Helge Seljevik og Gunnar Jonassen var også dyktige musikere som gjorde seg bemerket gjennom sine lange musikerkarrierer. Carol Sandberg var også en allsidig og begavet musiker.

Kvartetten fra Tistedal optrådte mye på 1930-tallet. Blant annet på Tjøme sommeren 1934. De spilte også på Rødtangen.

Jeg elsker sølvet mitt!

25-30%
På alt sølvbestikk

Fast lavpris på sølv
til løkendrakta og
østfoldbunaden

Kjør til døra - Gratis parkering

Gullsmed

Lars H. Gunset

Emil Mørchs vei 24, Sellebakk. Tlf. 69 34 53 77
Åpningstider: Man-ons 09-16.30, tors-fre 9-18, lør 9-14

NYE MITSUBISHI OUTLANDER Jensen & Scheele 2010 Edition

NYHET
4WD DIESEL OG
AUTOMATISK GIR

2WD 2.0 ltr. Automat kr **375 000,-**
4WD 2.0 Di-D manuell kr **455 000,-**
4WD 2,2 Di-D Automat kr **500 000,-**

- Nytt design og oppgradert interiør
- Stor familiebil med plass til "alt"

Jensen & Scheele 2010 Edition:

8 kollisjonsputer, ABS bremses, Stabilitet og tractionkontroll, cruise control, delskinn, elektriske vindusheiser, sentrallås, automatisk klimaanlegg, regnsensor, sotede ruter og tåkelys +++

Multikommunikasjonssystem med navigasjon, musikkserver, 40 GB harddisk, ryggekamera og 2 sett hjul på alufelger.
Verdi kr 50 785,-

GARANTI
5 ÅR
100.000 km

JENSEN & SCHEELE AUTO AS

Vestgårveien 3, Sørlifeltet. Telefon: 69190520, firmapost@mih.no

www.jensen-scheele.no

www.mitsubishi.no

GARANTERT KVALITET

Folk & rock i black box i Halden

27. februar blir det både folk og rock i Sparebanksalen, black box, i Konservativen. En rekke spennende band står på scenen:

Bøyen Beng fra Oslo spiller folkpunkrock av ypperste kvalitet.

Vänsternäven fra Skövde bidrar med punkrock. Konserten blir Norges-release for deres første plate, sluppet på norske Svindel Records. Det tolv manns store bandet har holdt på i ett år. I egne øyne spiller bandet «rød arbetarpunk med inslag av fylla och kaos».

Blisterhead fra Göteborg spiller punkpoprock. Bandet har turnert over hele Europa i snart ti år. Bandet regnes som et av de beste livebandene på den svenske punkscenen. «Det är ett tag sedan dom var i Norge, men nu är dom tillbaka för att visa dom norska punkarna var skåpet ska stå».

Blaff fra Halden (tidligere Dieseldyra) har sin debutkonsert denne kvelden.

Femretters middag i fengselet?

Gruppelederen i Fredrikstad Frp, Bjørnar Laabak, sier til Fredriksstad Blad at han er skeptisk til pengebruken når det gjelder Halden Fengsel.

Laabak mener fengselet er i fineste laget når samfunnet skriker etter sykehjemsplasser, omsorgsboliger og vedlikehold av skoler. Politikeren stiller spørsmålet om det også skal serveres

femretters middag i fengselet, noe han mener standarden legger opp til.

Derimot mener Joar Kaasa, som er rådgiver for rusmisbrukernes interesseorganisasjon i Fredrikstad, at det nye fengselet vil kunne redde liv. Han sier at Halden Fengsel legger til rette for at folk skal komme seg tilbake i samfunnet, fremfor bare å fokusere på soning og straff.

Tid for å pusse opp!

Lady Easy Clean
3 ltr. emb.
kr 298,-

Lady Panel 15
3 ltr. emb.
kr 348,-

Lady 40V
3 ltr. emb.
kr 398,-

En del tepper
– pass på
½ pris

Tapeter fra lager: **- 20%**
RESTER ½ PRIS

FARGERIKE

Halden Farvehandel A/S

Torvet, 1767 Halden. Tlf. 69 21 38 50
Mandag–fredag 09–17. Lørdag 9–14

Ungdomskafé

Ungdom i Halden har fått et nytt treffsted. Tidligere denne måneden åpnet Fernando Disco & Rock Café i Centrum Scenehus. Initiativtakere er trioen Anita Eggesvik, Monia Berger og Johan Øberg. Kafeen retter seg inn mot aldersgruppen 13 til 18 år og vil holde åpent hver lørdag ettermiddag.

Ekstotisk med Blåseensemblet

Førstkommende fredag kan du oppleve Blåseensemblet og Steffen Schorn fremføre fargerik musikk av den brasilianske musikklegenden Hermeto Pascoal. Det skjer i Brygga Kultursal.

Dette blir det glade møtet mellom portugisisk, vest-afrikansk og brasiliansk musikk, hørt gjennom den brasilianske musikklegenden Hermeto Pascoals ører.

Steffen Schorn har satt sammen og arrangert en helaften med Hermetos utrolig fargerike musikk. Hermeto Pascoals trommeslager Marcio Bahia Villa kommer ens ærend fra Rio de Janeiro. Også saxofonist Roger Hanschel kommer.

Flere godbiter

Men Blåseensemblet har flere godbiter å tilby publikum de neste ukene. Her er et par av høydepunktene:

NIGHT AT OPERA i Fredrikshalds Teater fredag 5. mars

Mark Bennett leder publikum gjennom kjente og mindre kjente arieperler fra

barokkoperaen. Virtuos og fengende musikk med solistene Tone Braaten og Andrew Staples. Tone er en ung norsk supersopran og spesialist på barokkmusikk. Andrew er ung supertenor fra England, på vei opp og frem.

Repertoaret er Händel: Rinaldo og Purcell: The Fairy Queen

Samme konsert i Uranienborg kirke i Oslo dagen før.

VINTERRISS i Brygga kultursal fredag 12. mars

Hvert år samarbeider Blåseensemblet med Ny Musikk Østfold om konserter i Vinterriss-festivalen i Østfold. Dette er Østfolds første og eneste festival for ny musikk siden 1970 tallet. Nye verk av Jon Mostad og Frank Nordensten, begge komponister fra Østfold med mye på hjertet.

Opera Østfold flytter til Halden

Opera Østfold får nå lokaler på festningen, kloss inntil Place d'Armes, hvor operaforestillingene foregår. Foto: Tom Richard Andreassen/Opera Ostfold.

Opera Østfold har sine forestillinger på Fredriksten festning. Men til nå har operaens administrasjon holdt til i Gamlebyen i Fredrikstad. Det blir det en slutt på. Opera Østfold, med Pål Scott Hagen i spissen, flytter til Braadland på festningen, bare et steinkast fra scenen der de storslåtte oppsetningene finner sted.

Både hovedutvalget for kultur og

idrett i Halden og fylkeskommunens kulturkomité har sluttet seg til forslaget om at administrasjonen i Opera Østfold flytter til Halden.

Lokaler for administrasjonen blir i den gamle skolebygningen Braadland. Der skal det bli kontorer, møtelokale, syverksted, kostymelager og et backstageområde.

Best -stasjon på Brødløs

- ✓ 2 selvvaskehaller
- ✓ Bilvaskemaskin
- ✓ Gatekjøkken
- ✓ Drivsstoff
- ✓ Oljeskift
- ✓ Dekkskift
- ✓ Bilutleie
- ✓ Hengerutleie
- ✓ DVD-utleie

STATOIL-KORT
og AGRICARD
- egne rabatter.

COOP-KORT
÷ 30 øre

NAF-KORT
÷ 30 øre direkte
på pumpe

Nyhet! Tipp trav hos oss

Eva og Ragnar Andersen

Velkommen innom!

Brødløs Busterudkleiva 45, tlf. 69 18 35 49
Man-fre 07-23, lør 08-23, søn 09-23

Med en mer effektiv it-hverdag
får du tid til det som teller.

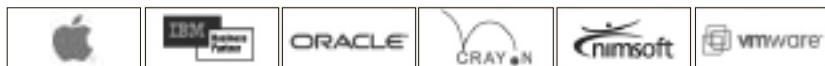
Mac i bedriften?

Vi er best i Norge på Apple, Microsoft, Linux og Oracle og er spesialister på blandede miljøer.

keystep

Telefon: 48 01 24 01 Faks: 48 01 24 47 Epost: post@keystep.no

Det gamle politikammeret. Opprinnelig hadde bygningen midtdør mot Torget, og i andre etasje var det små arkadevinduer av samme type som sees på gavlveggene.

Fengselsporten mot Rådhusgata.

Fengselsfløyen i politikammerets bakgård.

Luftegården sett gjennom judasøyet.

Mandag 8. februar fredet Fylkeskonservatoren det gamle politikammeret ved Torget. Årsaken til fredningen finner vi i bakgården. Her ligger byens gamle fengsel – Norges best bevarte fra 1800-tallet.

Fengselet

«DET NYE DISTRIKTSFÆNGSEL I FREDRIKS-HALD». I 1863 kunne Halden ta i bruk et nytt og moderne fengsel. Arkitekt var byens unge stadsingeniør Gustav B. Kielland. Bygningen ble formgitt etter tidens moter. De tilsa at et fengsel skulle vise sin alvorstunge oppgave med bruk av tunge, rundbuede vinduer. Stilmessig befant man seg i romantikken, og det hevdes at bygningen var inspirert av Håkonshallen i Bergen.

Huset ble bygd som en kombinasjon av fengsel og politikammer. Politibetjentene fikk imidlertid nøye seg med tre rom og et fellesværelse i det nye «Kammeret». Så var det heller ingen stor politistyrke i Halden da huset ble planlagt. I 1861 begrenset korpset seg til fire betjenter. Heldigvis kunne de få bistand til å opprettholde gatefreden fra i alt atten vektere.

Den største delen av bygningen ble brukt til

fengsel. I fløyen mot bakgården var det tolv celler. I tillegg rommet hovedbygningen gjeldsarrest, straffearrest og politiarrest – som kanskje var den samme som fylleearresten i kjelleren? Dessuten var det rom for prest og lærer.

Slutterens bolig

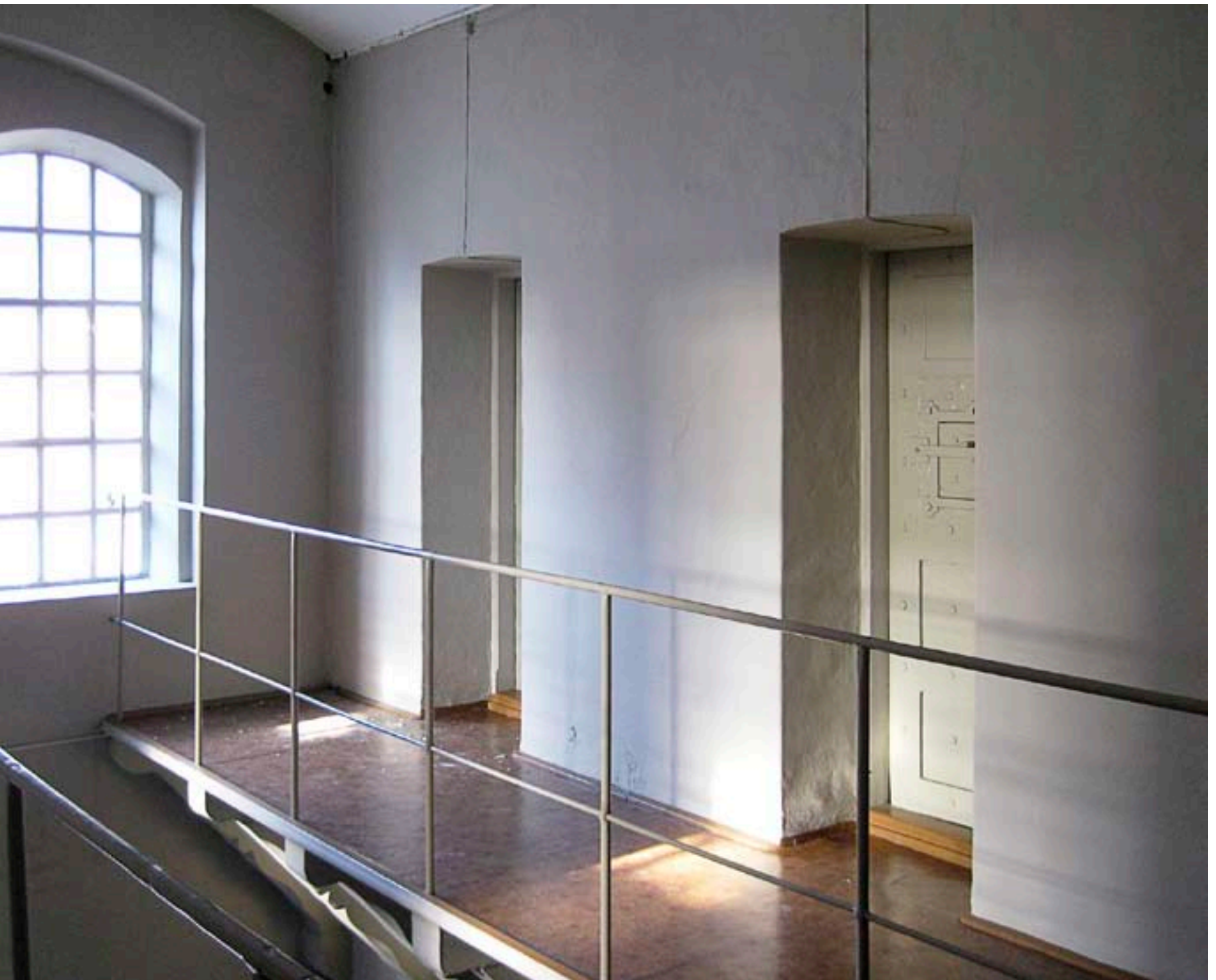
I andre etasje ut mot torget lå «Slutterens bolig». «Slutter» var det gamle navnet på fengselsvaktmesteren, han som hadde ansvaret for å se til fangene. Etter hvert trengte politiet mer plass, og fengselsvaktmesteren flyttet over gårdsplassen til huset der Kirkevergen i dag holder til.

Vaktmesterens kone hadde jobben med å koke mat til fangene. Utover disse var det ingen fast ansatte ved fengselet. Politimesteren var også fengselsbestyrer, mens politivakta tidvis måtte bistå med fangetilsynet.

Philadelphia-systemet

I de gamle festningsslaveriene hadde straff-fangene blitt plassert sammen i store sovesaler. Her fikk de dårlige vaner og dårlige venner. Dette ønsket myndighetene på 1800-tallet å råde bot på ved å innføre «Philadelphia-systemet». Også fengselet i Halden ble oppført etter denne modellen, som har fått sitt navn etter et fengsel i Pennsylvania i USA. Idealet var at fangene skulle tilbringe straffetiden i eneceller, alene med Gud og sin samvittighet. Soving, spising, arbeid – alt skulle foregå i det samme rommet, uten kontakt med kriminelle medfanger.

Systemet ble i sin tid ansett for å være en stor forbedring av kriminalomsorgen. Enerom var kanskje luksus for noen, men for andre ble den langvarige isolasjonen i eneceller en stor psykisk belastning. Mange kom ut til samfunnet som sosiale invalider.

Fra galleriet i andre etasje, med dører inn til cellene.

ved byens torg

For å bøte på feilene ved Philadelphia-systemet, har de store fengslene etter hvert blitt bygd om for at fangene skulle få mer kontakt med hverandre og med andre mennesker.

Mellom gitter og judasøye

Fengselet i Halden ble ikke ombygd. Vårt fengsel ble vesentlig brukt til varetektsfanger og til fanger med korte straffer, og dermed fant man ikke behov for å bruke penger på modernisering av bygningen.

På 1970-tallet gikk fengselet ut av bruk. Politiet flyttet inn i en nybygd politistasjon, og i 1983 ble den forlatte bygningen fylt med hyller fra gulv til tak. I dag huser det Halden kommunes historiske arkiv.

Det er en spesiell opplevelse å komme inn i de gamle, små cellene. Høyt på den ene kortveggen står gittervinduet, på motsatt side cel-

ledøra med matluke og kikkhull – det såkalte «judasøyet».

Fra midtgangen har man oversikt over alle de tolv cellene. De ligger i to etasjer, med gallerier foran dørene i andre etasje og en bratt trapp av jern i midten.

Utenfor ligger det en luftegård for fangene. Den er kanskje byens mest ukjente hage – og samtidig den mest sentrale. Luftegården ligger bak høye murer på hjørnet mot Torget, og over muren kan man skule opp på takene til Tingtretten og Nordea.

Et fengselsmuseum i Halden?

Snart tas et nytt fengsel i bruk i Torpumsko-gen. Det blir Norges nest største – og det mest moderne. Halden har lange tradisjoner som fengselsby. På festningen ligger Slaveriet, med en historie som strekker seg 270 år tilbake i

tid. Og midt i byen ligger Norges best bevarte 1800-tallsfengsel.

Rolf B. Wegner foreslo for to år siden at Halden burde få et nasjonalt fengselsmuseum. Han viste til det vesle fengselet i politikammerets bakgård som et utmerket sted å huse dette. Selveste justisminister Storberget var positiv til ideen, så kanskje kan museet nå bli en realitet?

Uansett er fredningen med på å bevare en unik del av vår kulturarv for framtida.

En fengslende historie

For den som vil vite mer om det gamle fengselet i Halden, anbefales Rolf B. Wegners artikkel i Østfold Historielags tidsskrift «Wiwar» nr 2-2009. Forstrøms byhistorie og Børkes «Historiske hus i Halden» forteller også deler av denne historien, og litt om folk og hus kan finnes på nettstedet www.frhald.no.

– Selv om livet kan være kort, er det ikke mindre verdifullt av den grunn. Jeg brenner for å leve. Å være til stede i mitt eget liv. Og akseptere at jeg en gang dør.

Brenner for å leve

Helene van Eeden går gatelangs på Os og snur seg brått.

– Jeg vil ikke ha noe glansbilde! Roper hun.

Det er den siste setningen hun tilføyer intervjuet.

Tok et valg

Sjelden sitter van Eeden rolig. Hun har alltid vært den aktive typen og får sagt det hun har på hjertet. Hun har mye på hjertet.

– At jeg er engasjert, er ikke fordi jeg ønsker å bli sett og hørt. Det er heller fordi jeg ønsker endring.

49-åringen sitter i formannskapet og helse- og sosialutvalget for Senterpartiet. Hun er mor til to voksne jenter. Etter mange år med turnusjobbing som sykepleier endret hun kurs og startet sitt eget firma.

– Har jobbet som sykepleier i 26 år. Blant annet på Halden sykehus, Halden sykehjem og etter hvert ble det pendling. Pendling og kjøring i mørket trivdes jeg dårlig med. Offentlig kommunikasjon er heller ikke akkurat tilrettelagt for turnusarbeidere. Derfor tok jeg et valg og startet for meg selv for to år siden. Vil en ha endring, må en gjøre det selv. Tenkte at det er best å satse nå, før jeg fyller 50, sier Helene van Eeden.

Munnkurven

Firmaet Respons Reklame & Folie holder til på Isebakke, i området der Mabo og Rieber holdt til i en årrekke. Her jobber hun med å lage blant annet skilt, digitalprint i storformat og folie. Mannen jobbet i bransjen før, så Helene visste en del om faget.

Mye av fritiden går med til lokalpolitikken.

– Har vokst opp i en arbeiderfamilie, men alltid vært sentrums- og høyreorientert. Mener at alt kan ikke drives av staten. Det private initiativet er veldig viktig, men samtidig må staten bidra.

For noen år siden ble Helene van Eeden forespurt om hun ville stå på listen til Halden Senterparti. Hun havnet på annen plass og dermed i kommunestyret.

– Holdt en gang en appell i forbindelse med sykehus-saken. Den fikk jeg mange reaksjoner på. Fra høyere hold fikk jeg beskjed om å dempe meg litt, ellers ville det få følger. Jeg svarte at en må skille på sak og person. Det er lov å kjempe når det blir tatt et politisk veivalg som ikke gagnar lokalsamfunnet, mener Helene og fortsetter uavbrutt:

– Synes ikke noe om den beryktede munnkurven. Hvis det ikke går an å si at noe går i feil

retning, og alt skal legges lokk på, så skjer det ingenting.

Fornuftstridig

– Jeg er ikke glad i personangrep. Men det går an å si at man ikke er enig i noens politiske standpunkt. Lokalpolitikken er grasrota. Den er viktigst. Samtidig føler jeg at det blir litt for stor avstand mellom den og Stortinget, forsetter Helene.

Tydelig engasjert forsetter hun å snakke om det som opptar henne.

– Lover og regler er til for å strukturere og gjøre organisering lettere. Dette skal fremme rettferdighet. Men dessverre henger det ikke alltid på greip. Når vedtak blir fornuftstridige, undergraves demokratiet. Tror dette er et problem i alle kommuner og på Stortinget.

– Et klassisk eksempel er ishallsaken. At barn og unge må pendle langs E6 til trening i andre byer, er langt farligere enn om hallen hadde blitt tatt i bruk. Jeg synes det tar for lang tid å si at dette var feil å gjøre.

Også turnussaken har hun, ikke så overraskende, sine meninger om.

Høyt og lavt

Hun savner flere kvinner i politikken og tror en bedre fordeling hadde gitt et bredere syn.

Å bli lokalpolitiker synes Helene var vanskelig i starten.

– Alt var nytt. Saksgang, det politiske språket. Vil en utøve sin ideologi, så må en lære seg det politiske spillet. Og med det mener jeg ikke nødvendigvis noe negativt. Makt korrupperer. Hvis man ikke bevarer ideologien og husker at en er valgt av folket, så er det lett å gå i den fallgropa. Politikk handler om fordeling av fellesgodene, sier hun.

Når noen kommer bort til Helene og sier: «Tusen takk for at du stiller opp som lokalpolitiker!», da blir hun glad. For politikken koster mye tid og er ikke alltid like lett å kombinere med å drive eget firma.

Helene van Eeden vokste opp på Idd. Faren var nederlandske og flyttet til Norge etter krigen. Han var gartner.

Ifølge Helene selv har hun arvet hans grønne fingre og interessen for å bruke ressursene som finnes i naturen.

Hun gikk på Øberg skole og var allerede som barn både høyt og lavt. I tidlig alder opplevde hun hvordan livet kunne ta en brå slutt.

– Søsteren min ble drept i en trafikkulykke da hun var fire år. Jeg fikk tidlig forståelse for at også barn dør. Livet tar en gang slutt. Selv om

livet er kort, er det ikke mindre verdifullt. Jeg behøver ikke å se Tibet før jeg dør.

Flyttet til Finnmark

Helene begynte å jobbe som 14–15-åring og bidro frivillig til økonomiske forpliktelser i hjemmet. Hun var veldig aktiv i 4H og drev med teater i mange år. Hun flyttet til Finnmark for å bli sykepleier.

– Det tiltalte meg å jobbe med mennesker. Å pleie dem. Uansett hvordan situasjonen er, synes jeg aldri mennesket er ekkelt. Jeg var moden for å se en annen kant av landet og flyttet til Hammerfest. De tre årene var de flotteste jeg har opplevd. Jeg fikk oppleve Finnmark fra sin beste og verste side. Det var på den tiden Alta-saken pågikk for fullt.

Helene var aldri typen til å gå på diskotek, men likte de brune pubene best. Der hvor det gikk an å sitte og snakke.

– Nå har eldstedatteren flyttet til Finnmark for å jobbe der. Mens den yngste skal bli lege og studerer i Polen. Det er helt fantastisk at de klarer seg så bra. Er stolt av at de har flyttet ut og klarer å stå på egne ben. Barna har alltid vært i høysetet, men en må innse at de er egne individer og har sine egne liv.

Sliten av seg selv

På TV-en følger Helene med på debattprogrammer, nyheter og krim av den snille sorten. For mye vold synes hun er trøttsomt. Facebook er hun en stor motstander av.

– Jeg er motstander av «bli sett-generasjonen». Synes ikke noe om at statsministeren er på Facebook. Hvor blir det av de store vyene når vi skal leve våre liv på Facebook? Hvor blir det av menneskelige relasjoner? Kontakten? På denne måten utvikler vi samfunnet til å bli menneskefiendtlig. Det er skremmende, sier hun mildere opprørt mens hun går litt frem og tilbake i rommet.

Helene beskriver seg selv som utadventd og aktiv.

– Og så tør jeg å si at jeg er snill. Jeg er opptatt av de svake i samfunnet. Kjøper julepresanger til dem som trenger det, andre hopper jeg over. Har individet i fokus. Uansett om det er venner, familien eller narkomanen på gata. Jeg lever etter regelen om at alle er kjekke og greie inntil det motsatte er bevist. Jeg har stor respekt for de som fremmer sin ideologi. Som Kirsti Rørmyr for eksempel. Jeg tar av meg hatten for henne.

Det hender at Helene blir litt sliten av seg selv, fordi hun er så aktiv hele tiden. Det beste hun da kan gjøre er å gå og legge seg.

– For å koble av fra alle inntrykk er det best å legge seg i sin egen seng. Gjerne med klærne på.

”Synes ikke noe om den beryktede munnkurven”

Helene van Eeden er opptatt av fellesskap og nærhet til mennesket. Hun er svært frittalende, men understreker at det hun sier er gjennomtenkt.

ALT DU TRENGER TIL HUSET – PÅ ETT STED!

Vindu

Tak

Dører

Ferdig overflatebehandlet
panel og kledning

**Velkommen innom vår
nye store butikk i Tistedal**

Stangeskovene

Spør oss først!

STANGESKOVENE TISTEDAL

69 19 08 00

www.stangeskovene.no

Arntfinn Olafsen var en av dem som sørget for skøyteis på Halden stadion på 60- og 70-tallet. Til glede for både barn og voksne. Og ikke minst for alle guttene som hadde en populær arena hvor de vinterstid kunne imponere jentene. Innfelt: Halden stadion sett fra Rødsberget rundt 1980. Mye har skjedd siden den gang.

Stadion' vekker mange minner

I dag er det ny tribune og kunststoffdekke på Halden stadion. Og under hovedtribunen er det leilighetskompleks og næringsvirksomhet. For bare noen titalls år siden var stadion en enkel, nøktern arena hvor mange store og små begivenheter samlet tusenvis av folk. Med tilhørende gode minner.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

I pakt med bedre fasiliteter har antallet publikummere på arrangementene gått dramatisk ned.

Vi skal ikke uten videre hevde at det har noen sammenheng.

Det er nok mer det faktum at samfunnet har endret seg. På 1960- og 1970-tallet kunne Kvik trekke over tre tusen mennesker til sine kamper. Mot lag som Jerv, Brevik, Snøgg og andre middel-mådheter. Den gang gikk unge og gamle haldensere mann av huse for å se sine lokale helter; Rolf Olsen, Kjell Løvhaug, Kjell Hansen, Alf Lars Solberg, Tille, Bjørn Roger Svanberg. Ja listen er så lang, så lang. Den gang var stadion stedet der folk traff hverandre. Et sosialt treffsted.

De siste årene har det, nesten litt stygt sagt, vært flere spillere enn publikummere på hjemmekampene. Det er bare å krysse fingrene og håpe på at noe av den gamle magien en gang vil komme tilbake til stadion.

Skøytesport

I gamle dager, for den gang dagens 50-60-åringer var unge, var det virkelig gamle dager. I gamle dager, uttrykket som dagens unge er dritt lei å høre, dro «alle» på stadion om vinteren. Der var det skøyteis, og guttene sloss om å få dra jentene rundt etter kalesjene. Mens musikken tordnet fra sprakende høyttalere på aluminiumsstolper. Det var iskaldt, og innimellom måtte man bare

inn for å varme seg i den gamle, falleferdige garderoben i svingen på motsatt side av dagens garderobeanlegg. Et hvitt hus av tre. Et hus der det, unnskyld uttrykket, luktet piss og det som verre var. Men som i nostalgis skjær hadde sjarm. Og sjarmen blir som kjent stadig større etter hvert som årene går.

– Den gamle garderoben ble revet midt på 1970-tallet, sier Knut Aasgaard, mangeårig sjef for vedlikeholdet av både stadion og andre parkanlegg i Halden. I dag er Aasgaard over åtti, men «klar som blekk» og fortsatt med et brennende engasjement for idretten.

– Jo da, jeg er opptatt av idrett. Det har jeg alltid vært. Men ikke alle var enig med meg i hvordan anleggene skulle skjottes. Jeg hadde mange feider med fotballfolket, sier han.

Blant annet ble det slutt på isleggingen fordi gressmatta ble ødelagt. Det skapte jubel blant fotballspillere og ramaskrik fra resten av befolkningen. Men støyen stilnet, og skøytesporten døde i Halden.

– Det var mange som gikk på skøyter på stadion. Blant annet hadde vi flere kveldsstevner der. Roald Aas, olympisk mester på 1500 meter i Squaw Valley 1960, satte norgesrekord på 500 meter under et slikt stevne. Det var stort, minnes Aasgaard.

Gave til byen

Halden stadion ble i sin tid bygget på Rødsjordet, på en tomt gitt av P. M. Anker, den siste store god-

Den gamle garderoben på Halden stadion ble revet midt på 1970-tallet.

seieren på Rød. Mange husker den gamle hovedtribunen av tre. Midt på sto en byste av nettopp P. M. Anker. Denne tribunen er for lengst borte, og hovedtribunen er i dag på motsatt side.

Gamle Halden stadion var omkranset av store, flotte trær. Slik er det ikke lenger.

– Det var en tragedie at de tok bort de flotte trærne i klokkesvingen, sier Aasgaard. Bare han tenker på det blir han like sint som mange av gårsdagens fotballspillere husker at han kunne bli. «Pass deg, ellers kommer Aasgaard og kjeppjager deg», sa vi. Og da ble vi redde og oppførte oss eksemplarisk.

Det sto respekt av mannen. Ikke alle var enige i alt, men engasjementet var upåklagelig. Og folk, både publikum og aktive, strømmet til Halden stadion den gang han regjerte. Slik er det ikke lenger.

Men vi skal ikke uten videre hevde at det har noen sammenheng.

50 år med & ROYAN BONGO

En ung herremann iført mørk dress, hvit skjorte og slips står på scenen. Mannen er smånervøs. Han har en stor, svart flosshatt hvor det skjuler seg mang en hemmelighet, blant annet Bongo. Små piker og gutter følger nøye med. Kanskje de klarer å avsløre den unge tryllekunstneren?

Men den gang ei. For selv om Royan er en fersk tryllekunstner i 1960, sitter triksene han viser frem som de skal.

– Barn er det vanskeligste, men også det beste publikum som finnes, for de prøver å avsløre triksene. Ettersom årene har gått, har jeg lært meg å la barn spille hovedrollen i mine trylleshows. Barn er veldig nysgjerrige. Å la dem få være stjerner på scenen har gitt meg veldig mye. En skal ta barna på alvor, sier Roy Andreas Johannessen, eller bedre kjent som Royan. Det er artistnavnet.

Trofast følgesvenn

Royan fattet interesse for trylling allerede på 50-tallet. Dette har vært hans store hobby gjennom mange år. I 1960, et halvt århundre tilbake i tid, holdt han sitt første trylleshows i Halden Arbeidersamfund. Det har blitt mange oppvisninger for gammel og ung siden den gang.

– Denne underholdningsformen har blitt servert i generasjoner. Trylling har kommet for å bli, mener han fast bestemt.

Med seg på den magiske veien som tryllekunstner har Royan hatt den lille apekatten Bongo den Store. Bongo har vært en trofast

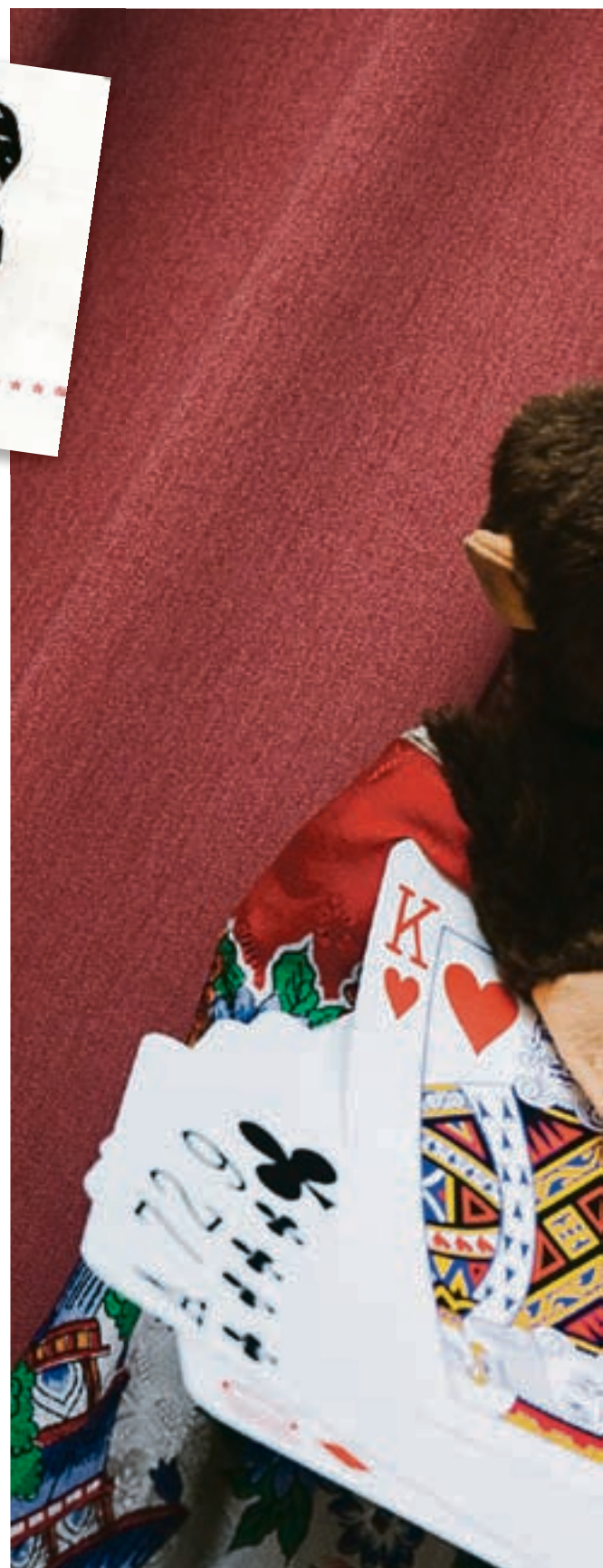
følgesvenn i omtrent like mange år som Royan har tryllet.

– Bongo har vært en maskot i alle år. Han er veldig populær og har vært med på mange show. Men noen barn synes han er litt skummel.

Knirkefritt

Oppe på «lekerommet» til Royan på Bratnerenga ligger hauger med triks og hemmeligheter godt bevart i skuffer og skap. Det er ikke sjelden han drar frem noen av sakene, for å underholde barnebarna eller for å klemme ut ideer til enda et show.

– Lille-Kai Andersen og jeg vokste opp sammen på Sørhalden. Det var han som fikk meg til å få opp øynene for trylling. Kjøpte mine første triks av ham. Har alltid vært veldig opptatt av sirkus og tivoli. Den gang drev man med trylling til og med på radio! Etter min første ordentlige opptreden i 1960 rullet det på kolossalt. Kjøpte triks her og der av oppsparte

Royan har hatt med seg apekatten Bongo gjennom nesten hele sin karriere som tryllekunstner. Bongo har gledet mange barn opp gjennom årene.

lommepenger og hentet ideer fra diverse bøker, forteller Royan.

Ikke alltid har forestillingen gått knirkefritt. – Det var en gang på et 1. mai-arrangement på Bakbanken. Jeg skulle underholde for barna. Hadde med sånne fine kinesiske rør, men det blåste veldig. Skulle bøye meg ned for å ta opp et, så røk buksebaken, smiler Royan, som mimrer videre:

– Det var ikke siste gangen det skjedde, heller.

Prater og prater

Om et år fyller Royan 70 år. I den forbindelse håper han å kunne stille i stand et større trylleparty med mange gamle kjente. Han har så smått begynt å planlegge festen.

Ettersom praten går, viser Royan gamle bilder og aviser. Hver lille notis og avisartikkel om tryllekunstneren Royan har han tatt godt vare på. Og det er ikke få. Haugen på bordet foran oss bare vokser og vokser.

– Og dette er kanskje bare tjue prosent av alt jeg har, påpeker han.

Han prater og prater, om foto- og smal-filminteressen, jobben som annonseselger i Tistaposten og senere i Halden Arbeiderblad, konferansierjobber, arrangement han har vært med på å prege, artister og store tryllekunstnere han har møtt på veien, sirkus, moteshow han arrangerte, og ikke minst prater han gjerne om datteren og de tre barnebarna han er så stolt av. Så reiser han seg opp og viser noen tryllekunstner.

For tryllestaven, den har Royan ikke tenkt å gi slipp på så lenge han lever.

Barnslig

– En blir aldri for gammel til å trylle, understreker han.

– Må man være barnslig for å drive med trylling? Lurer vi på.

– Ja, en må kanskje være litt barnslig. Du kan si at jeg har bevart barnet i meg. Tror det holder meg mye yngre. Så lenge en kan stå på en scene og greier å fenge publikum, kan man holde på som tryllekunstner.

Dessuten passer trylling for publikum i alle aldersgrupper, ikke bare for barn, svarer Royan.

For å bli en god tryllekunstner må en være nysgjerrig, ifølge Royan:

– En må virkelig tenne på det, og i tillegg trenger man en god

porsjon tålmodighet for å lære seg triksene. En skal øve, øve og øve. Det er mange grupper innenfor trylling. Noen driver med bordtrylling, andre med kort eller scenetrylling. Jeg har aldri hatt interessen av å være med på konkurranser, men tryller for å ha det gøy, sier han.

Royan røper aldri hemmeligheten bak triksene. Det er fy fy i trylleverdenen.

”Du kan si at jeg har bevart barnet i meg”

Tryllekunstneren er tydelig i sitt ess når han får vise noen av sine triks.

Han har mange triks på lager, Royan. – Noe av det viktigste er å gi seg i tide, så folk ikke går lei, sier han.

Royans trylletips

Går du med en liten tryllekunstner i magen? Da bør du avlegge Norsk Tryllemuseum i Oslo et besøk. Her får man greie på tryllingens historie, og en får se masse morsomt trylleutstyr. I tillegg pleier det å være en tryllekunstner til stede, en som viser noen triks. Museet holder åpent hver søndag.

Det finnes også mange fine tryllepakker i leketøyforretningene for tiden. Kjøp en pakke og les bruksanvisningen. Vips – så er du i gang. Det er også lurt å ta seg en tur til bokhandleren eller nærmeste bibliotek. For det finnes mange bra bøker om trylling, tipser Royan.

Nyhet hos MobilData Halden Asus bærbare pc

**KLART
DET
VIRKER!**

KLIPP UT ANNONSEN
OG FÅ DEN FOR
5990,-

ASUS K50IN
kr 6490,-

15,6" SKJERM
4GB
320GB

Testvinner!

ASUS UL30
kr 6999,-

13,3" SKJERM
4GB
500GB

PÅ LAGER FRA
CA. 1. MARS

ASUS MINIPC
kr 3999,-

Lekker design
1008 Brun
10" skjerm
1GB
250GB

Vi hjelper deg med klargjøring av pc til faste priser. **Velkommen til en hyggelig pc-prat!**

Førstkommende fredag har konsertfilmen fra Athletic Sounds 25-års feiring i Brygga Kultursal, i slutten av april i fjor, premiere. Det skjer i det store teltet på Youngstorget i Oslo, under årets by:larm. Premieren er en del av by:larms offisielle program, og det forventes at 1500-menneskerskapiteten i teltet blir fylt.

Athletic Sound himself: Kai Andersen

Levende studiomagi

Tidlig dagen etter vender «Athletic 25», som markedsføres under slagordet «Levende studiomagi», tilbake til åstedet. På formiddagen lørdag 20. februar blir det gratis visning av filmen nettopp i Brygga Kultursal. Det blir også anledning til å kjøpe DVDen som ved siden av konsertopptakene, inneholder svært omfattende bonusmateriale, som intervjuer med Kai Andersen og en rekke av artistene, spesialproduserte kortfilmer, laget for anledningen av Øystein Karlsen og Khristopher Schau, og backstagerapportering fra Espen Thoresen Hværsaagod-Takskalduha.

Her er et utdrag fra essayet som er trykket i bookleten til DVDen:

Det er ingen tvil. For musikkelskere over hele verden er det som skjer i et innspillingsstudio tilnærmet magi. For ordentlige fans har navnene på noen av verdens mest kjente studioer betydning som kan måle seg med steder der viktige religiøse hendelser fant sted. Musikkurister som besøker Londons Abbey Road Studios, Memphis Sun Studios eller Nashvilles RCA Studio B, er i mange tilfeller på pilgrimsreiser som er forbundet med et alvor og en dedikasjon som er å sam-

menligne med hva besøk i Jerusalem, Mekka og Roma er for troende.

Gåsehud

Stax Studioet på East McLemore Avenue i Memphis er omdannet til et gedigent museum. Studioer som Muscle Shoals i Alabama, Criteria Studios i Miami og Compass Point i Nassau på Bahamas er forbundet med så store musikalske begivenheter at navnene fremkaller gåsehud hos millioner av lyttere over hele verden.

I mange tilfeller oppsøker nye og yngre artister disse studioene der heltene deres har skapt musikalsk magi, for om mulig å sample noe av godlyden, noe av ambiensen som sitter fast i rillene eller digitalkodene på favorittplatene. Det hender til og med at de lykkes, at tilstrekkelig mye av magien befinner seg i veggene eller i kretsene i mikserbord eller i høyttalerledningene. Som vi alle vet er det likevel ingen garanti for at disse godene lar seg kontrollere. Det er mange andre faktorer som også spiller inn for at stor musikk skal oppstå og la seg fange av mikrofonene.

Det finnes ikke mange eksempler på slike studier i Norge, studier der det kan sies å skje musikalske undere. Men et av innspillingsstedene som har fått en slik status er Kai Andersens Athletic Sound i Halden, beliggende like på grensen til den store verden.

Fra vinyl til CD

Da Athletic Sound så dagens lys i festningsbyen på begynnelsen av åttitallet, stod platebransjen ved inngangen til et teknologisk paradigmeskifte av ikke ubetydelig format. Man gikk fra vinyl som viktigste lydbærer til den digitale kompakt-disken, CDen. I de drøye 25 årene som har gått siden den gang har platebransjen vært gjennom en voldsom utvikling og står som kjent i dag overfor nye utfordringer som ingen kjenner rekkevidden av.

Men det er lite som tyder på at de som arbeider med å finne, utvikle og markedsføre musikalsk talent vil kalle seg nettopp platebransjen, om vi tenker oss ytterligere 25 år frem i tid. Det vi derimot har troen på, er at det vil være interesse og marked for musikk som er spilt inn av teknikere og produsenter som vet hva de driver med og som forstår musikers språk og ideer.

Det er ikke mulig å feie under matta at Athletic Sounds første kvarte århundre også har falt sammen med gjennombruddet for norsk rock. I tiåret før Athletic ble startet, på 1970-tallet, solgte de mest suksessfulle norske rockutgivelsene rundt ti tusen eksemplarer. De siste tjue årene har salgssuksessene ligget mellom det dobbelte og det femtendobbelte (!) av dette. Det er ingen tvil om at talentene har vært flere og at nivåene på både norske musikere og låtskrivere har gått rett til værs i denne perioden. Men det er også godt grunnlag for å hevde at studioforståelse, teknikk og produksjon har sin del av æren for det norske rock-underet!

Gammel gymsal

Få, om noen, norske studier har altså vært viktigere enn Haldens Athletic Sound i denne opplyftende historien.

Det er selve studiorommenes fortid som har gitt Athletic Sound navnet. Til opp på syttitallet var bygningen som huser Athletic Sound, gym-salen til landets siste rene gutteskole.

I tradisjonell kulturell tenkning vil noen hevde at eplet falt langt fra stammen, da det ble foretatt bruksendring fra sunn fysisk fostring til produksjon av, primært, piggtådmusikk i den gamle «Gymmen».

Andre er selvfølgelig av den oppfatning at det er bedre å lære barna rock'n'roll før idretten tar dem.

Uansett har denne konverteringen fra gymsvette til høylytte toner vært svært vellykket, sett fra kunstens side.

Athletics innehaver og viktigste residerende tekniker og produsent, Kai Andersen, har ikke selv noen oversikt over hvor mange, store og små, innspillinger som er gjort i Athletic Sound gjennom disse årene. Men noen av de mest kjente og fremgangsrike klientene hans samlet seg

for å markere jubileet i Brygga Kultursal 28. april 2009, og mange vil si at den plakaten til forveksling ser ut som norsk rocks adelskalender.

Grimsrødhøgda

Historien om Athletic Sound begynte på Grimsrødhøgda i 1983. Da hadde musikkinteressen til elektronikkingeniør Andersen begynt å ta overhånd. All studiovirksomhet foregikk i kjelleren i huset der Kai og familien bodde.

Tre år senere åpnet det seg en enestående mulighet, et profesjonelt studio i sentrum av Halden hadde møtt den økonomiske veggen og var rett og slett til salgs fra konkursboet. Sommeren 1986 ble Athletic Sound etablert, og bare noen få måneder senere skulle Kai få sin første,

store, og skulle det vise seg, helt avgjørende klient. Henning Kvitnes skulle gjøre plate med sitt bandprosjekt Little Eden.

Plata ble, sensasjonelt, produsert av den akkurat da mest ettertraktede produsenten i rockverdenen, amerikaneren Don Dixon. Han hadde nettopp bidratt til gjennombruddet til R.E.M.

«Don Dixon lærte meg mer på tre uker, enn hva jeg hadde lært frem til da», slår Kai fast, «han viste meg hvordan jeg kunne utnytte rommet. Han krøp rundt i krokene i studioet og lyttet til hvordan lyden var, for å plassere mikrofonene riktig. Det var da jeg bestemte meg. Dette blir mitt liv.»

Don Dixon er langt fra den eneste internasjonale produsenten som har jobbet i Athletic

Kremen av norske rockeartister var med og feiret Athletic Sounds 25-årsjubileum. I februar vises filmen i Brygga kultursal

Sound. Kai har delt kontrollrom med blant andre Andrew Hardin (Tom Russell, Flying Norwegians, Paal Flaata), Head (P.J. Harvey-produsent som jobbet med Madrugada), Dusty Wakeman (Lucinda Williams/ Dwight Yoakam-produsent som jobbet med Somebody's Darling) og Bob Egan (Wilco-musiker som jobbet med Bönkers).

Suksesshistorie

Selv om historien om Athletic Sound er en av Norges svært få sammenhengende suksesshistorier (Jan Erik Kongshaugs Rainbow Studio i Oslo er den andre), betyr ikke det at det ikke har vært skjær i sjøen. På 1990-tallet ble studioet utsatt for kommunale byråkrater med begrenset sans for virksomhet som innbefattet folk med ukon-

vensjonelt utseende eller potensielt utsvevende livsstil.

Athletic Sound fikk oppsagt sin leiekontrakt, på tross av alt arbeid og alle tekniske ressurser som var lagt ned. Lokalmyndighetene ville lage ungdomsklubb eller lager i lokalene, og Kai var på vei til å melde seg selv arbeidsledig. Men rådmannen ble overprøvd av byens daværende næringssjef John Erik Eriksen, som så potensialet i studioet også fra et forretningsperspektiv. Heldigvis var det noen som innså at kulturproduksjon kan være like legitimt som industri der det ryker fra pipa.

Resultatet har vært at så godt som alle viktige artister i Norge har laget fantastisk musikk i den gamle industribyen Halden.

En av dem som har benyttet seg mest av Athletic Sound, er produsenten/musikeren Helge Steen, som ved siden av sitt arbeid med Motorpsycho også har laget fire innspillinger med sitt ensemble Supersilent.

Motorpsycho er for øvrig bandet som topper Kais klientliste med hele fem albuminnspillinger og en miksing. Helt på siden befinner Henning Kvitnes seg med seks innspillinger. CC Cowboys, BigBang, Seigmen og Ricochets har alle besøkt studioet ved tre anledninger. Margarets, Number Seven Deli, Cadillac, Sidsel Endresen, Mooving Oos, Somebody's Darling, Madrugada, Raga Rockers, The Contenders og Onkel Tuka har kloknet inn to runder hver seg.

GLAD I Å FOTOGRAFERE? HaldenMagasinet ønsker å presentere spennende bilder tatt av «ambisiøse» amatørfotografer i distriktet. Interessert? Ta kontakt på følgende e-postadresse: post@byline.as

GALLERIET

FOTO: FAY HEGE MICHELSEN

Fascinert av naturen

Hun har ikke fotografert særlig lenge, men da Fay Hege Michelsen i Tistedal først begynte, ble hun skikkelig bitt av basillen. Nå er fotografering den store hobbyen.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

Fay Hege Michelsen (39) er opprinnelig i fra Vadsø i Finnmark. For sju år siden flyttet hun sørover. Det siste halvannet året har hun bodd på Kokkehaugen i Tistedal.

– Jeg har ingen lang fartstid som hobbyfotograf, men jeg er skikkelig bitt av basillen og er svært opptatt av

å lære mer. Jeg ser mye på andres bilder, ikke minst for å få inspirasjon. Så nå er det bare å øve mer ... har hørt at det hjelper, sier hun.

Fascinert av natur

– Jeg er mest opptatt av å fotografere i naturen. Og da ser jeg gjerne etter detaljer, sier hun.

– Så langt har jeg ikke brukt sta-

tiv. Men det har jeg fått meg nå. Det gir spennende muligheter.

– Hvilket fotoutstyr bruker du?

– Jeg fikk et Sony DSLR-A300/350 kamera i gave. I tillegg har jeg et lite Canon digital IXUS 75. Det funker bra, det og.

Nesten som en unge

– Dette er blitt min store hobby.

Hver gang jeg har tatt bilder gleder jeg meg til å legge dem inn på pc-en. Gleder meg nesten som en unge, sier Fay Hege.

– Jeg er for tiden på jakt etter ny jobb, så akkurat nå har jeg ekstra god tid til å ta bilder. Har blant annet jobbet i over 20 år i skolen, på SFO og i barnehage, sier hun.

REIDARS MAT TIPS

Thai-inspirert blomkålsuppe

Til 4 personer trenger du:

1 lite blomkålhode
33 poteter
½ gul løk
2 vitløkkløfter
2 ss olivenolje
1 ss brune sennepsfrø
1-2 ts vanlig karry
½ g safran
8 dl grønnsakbuljong

2 dl kokosmelk
Salt og pepper

Til garnityr:

10 cm slangeagurk, 1 sylrig eple, minst
2 ss hakket frisk koriander.

Del blomkålen i små buketter, skrell og kutt opp potetene i små biter. Hakk løk og hvitløk.

Oljen varmes i en kjele, fres grønnsakene lett i oljen. De skal ikke bli brune, bare trekke til seg olje og bli lett gylne. Tilsett resten av ingrediensene, bortsett fra kokosmelken. La dette koke cirka 15 minutter, eller til potetene er møre.

Kjør suppen i en foodprosessor til suppen er glatt, eller bruk en stavmikser. Smaksett med salt og pepper og eventuelt mer buljong. Suppen skal være litt tykk og god.

Tilsett kokosmelken og kok opp.

Skjær agurk og eple i små terninger eller korte, tynne staver. Bland med hakket koriander og legg en stor topp i suppetallerkenen ved servering.

Kylling med viltsmak

Til 4 personer trenger du:

4 kyllingfileter
1 ts salt
¼ ts nykværnet sort pepper
12 einerbær, støtt i morter
1+1 ss smør
250 g sjampinjong i båter (deles i fire, små sopp deles i to)

1 liten løk, finhakket
1 ss sukker
2,5 dl rødvin
½ dl vann
½ dl kalvefond
1 ss tomatpuré

Forvarm ovnen til 200 grader. Skjær et par grunne snitt på oversiden av kyllingfiletene, krydre med salt, pepper og halvparten av de knuste einerbærene. Smelt 1 ss smør i en panne, og brun filetene cirka 2 minutter på begge sider. Legg filetene i en ildfast form, og stek dem i ovnen cirka 15–20 minutter. Bruker du steketermometer, bør kjernetemperaturen være 70 grader. Legg 1 ss smør i pannen og stek soppen pent gyllen, ha i den finhakkede løken og resten av einerbærene. Stek i cirka 1 minutt til. Tilsett sukker, rødvin, vann, kalvefond og tomatpuré under stadig omrøring. La dette putre pent i cirka 5 minutter.

Kyllingfileten skjæres i skiver og serveres med nykokt pasta og sopp/rødvinsausen.

Har du det travelt, kan du gjerne benytte en pose rødvinsaus fra butikken. Lag da sausen som anvist på posen, og hell den over soppen i pannen. La dette

kose seg noen minutter før servering.

Drikkeforslag: En fruktig sørafrikaner, mørk blårød med smak og duft av

modne mørke bær og et hint av vanilje. Paarl Hills Shiraz. Varenummer: 15502. Kr 110,-.

Tilslørte bondedrenger

Pisk fløten til krem, legg kjeksene i en plastikkpose og knus den med kjevle eller lignende. Bør ikke bli helt pulverisert.

I dessertglass (jeg bruker whiskyglass) legger du lagvis krem, eplemos, knuste fullkornkjeks og topp med krem. Dryss på litt knust kjeks som pynt eller en strimmel epleskal.

Til 4 personer:

2,5 dl kremfløte
3 ss sukker
1,5 ts vaniljesukker
1 glass eplemos med biter
½ pakke Kornmo fullkornkjeks

Vanskelig med mat og vin?

Takk for utrolig mange hyggelige tilbakemeldinger om laksemiddagen i forrige nummer av HaldenMagasinet, både på mail og direkte ved treff i byen. Kjempehyggelig når dere kommer bort og prater om mat og drikke og alt annet som rører seg i vår lille andedam.

Jeg har inntrykk av at det er flere menn enn kvinner som leser min lille spalte, og det er kanskje litt av intensjonen med spalten. Gutta inn på kjøkkenet!

Svært ofte når vi snakker om mat, får jeg spørsmålet: Du har vel god greie på vin du? Da er det herlig å kunne svare så enkelt som dette: Jeg vet hva jeg liker!

Vineksperter er ansatt på Vinmonopolet, og de hjelper deg så gjerne. Tar du med deg en oppskrift dit, får du nok med

«... liker du champagne til knakkepølser, ja så er dette riktig for deg.»

deg en god vin ut igjen. Det jeg egentlig vil frem til er dette: Du bestemmer hva du liker, og liker du champagne til knakkepølser, ja så er dette riktig for deg. Det finnes mange eksperter på vin og druer, men for hver av dem er det hundrevis av de andre, de som tror de er eksperter. Lytt til råd fra fagfolk i dertil egnet

butikk eller stol på egne opplevelser og erfaringer med vin og matkombinasjoner.

En fransk undersøkelse har vist at såkalte vineksperter ikke er så mye eksperter som de selv ønsker å tro. De bygger sine vurderinger mer på farge og flaskeetiketter enn på duft og smak. Vinforhandleren og universitetsprofessoren Frédéric Brochet ba 54 av Bordeaux vineksperter om å beskrive forskjellige viner, inklusive to hvitviner han hadde farget røde med et fargestoff uten smak. Ingen av ekspertene oppdaget det. De forventet å smake rødvin, og det var hva de beskrev. De snakket varmt om røde bær og modne moreller.

I et annet forsøk smakte 57 vineksperter ved to forskjellige prøver en gjennomsnittsvin fra Bordeaux. Først bar flaskene etiketter fra et av de store vinslottene, og ekspertene beskrev vinen som: Inntagende, fatpreget, kompleks, harmonisk og rund. Etterpå fikk de den samme vinen presentert som en billig bordvin og beskrev den som: Svak, kort, lett og flat, samt korket og eddikstukket. 40 sa at den var god da de trodde den var dyr. Kun 12 syntes den var god da de trodde den var billig.

Frédéric Brochet mener at de deler av hjernen som behandler informasjon om farge og allerede lagret viten, arbeider sammen med de deler som tar seg av duft og smak. Det vi oppfatter er en blanding av tanke, syn og smak. Faktisk mottar hjernen informasjon fra sitt eget lager raskere enn fra munn og nese.

Hva mener jeg med dette?

Kun en ting: Jeg beskriver vinene ut fra hva vi smaker, lukter og krangler oss frem til. Hva dere synes, er kanskje noe helt annet. Vinsmaking er hva den enkelte synes, smaker, lukter og, ikke minst, liker. De flotteste etikettene har ikke alltid den beste vinen.

Dufter og smaker må dere selv lete etter, men dere har fått noen tips sammen med oppskriftene.

Vi snakkes!
epost: reidarl@halden.net

Aremark Jeger- og Fiskerforening inviterer til

JAKTFELTSKYTING PÅ LILLEMØRK

søndag 11. april

Stevnet er godkjent som 30 obligatoriske skudd til storviltprøven
Ekstrapremier til klassevinnere
Påmelding fra kl. 10 til 12
Påmeldingsavgift kr. 150,- (junior kr. 100,-)
Merket fra Rv 21 mellom Fjell bru og Aremark sentrum

Noe du lurer på?

Kontakt Ole Lagerholt, tel. 414 35 405

Aremark
Jeger- og Fiskerforening

Sponsor:
Märker
sparebank

Velkommen til en spennende og sosial skytedag på Lillemørk gård

Tenk på oss når turer planlegges!

Be om et pristilbud.

GRENSEBUSSEN

Knut Espelund • 1870 Ørje
Tlf. 69 81 41 17 • 909 29 380

KOLDTBORD • SPEKEMAT
TAPAS • SNITTER

Fortsatt ledig kapasitet.

Bestill konfirmasjonsmaten NÅ!

Trenger du lokale? Hør med oss om Søilegården.

Bergstrøm Kjøtt & Delikatesse

STORGT. 11, HALDEN • TELEFON 69 18 56 20

Stengte kommentarfelt

Onsdag 10. februar stengte NRK Østfold muligheten for å legge ut kommentarer under artikler på nett. Grunnen er at stadig flere tyr til sjikane og personangrep i kommentarfeltet, noe datasystemet ikke tar hensyn til. Publikums mulighet til å legge ut kommentarer var ment for å fremme ytringsfriheten, et mer demokratisk samfunn og økt deltakelse i debatter. Men tilbudet har ifølge nrk.no virket mot sin hensikt.

– Tvert imot kan vi få en smalere debatt fordi folk vil vegre seg for å stå frem med kontroversielle utspill dersom de frykter angrep fra de feige, ansiktsløse stemmene på kommentarfeltet, kommenterer distriktsredaktør Ulf Morten Davidsen på nrk.no/ostfold.

Et system som gjør det mulig å vite hvem som legger ut sjikane og angrep i kommentarfeltet vil forhåpentligvis komme i løpet av året, sier distriktsredaktøren.

Jazz på St. Croix

Denne våren blir det en rekke jazzkonserter på St. Croix-huset i Fredrikstad. Det er Østfold Kulturproduksjon og Østfold Musikkråd som er initiativtaker til det nye konseptet, da det lenge har vært etterspørsel etter en jazzscene i plankebyen. I mars blir blant annet «Bossanova» å høre, mens det i mai blir duket for egenkomponerte jazzlåter fra norske jazzmusikere som Carl Magnus Neumann og Harald Johnsen. I tillegg skal det arrangeres workshops med artistene i forkant av konsertene, melder f-b.no.

Bassisten Harald Johnsen, er blant jazzmusikere som besøker plankebyen i mai.

Den har alt. Unntatt den gamle prislappen.

Nyhet: Kampanjemodell C 200 TCDI Avantgarde – nå med nyutviklet 136 hk dieselmotor som gir mer kraft (inntil 90 Nm større dreiemoment) og lavere utslipp. C-Klasse begeistrer med gjennomtenkte detaljer og sikre kjøreegenskaper. Med lange tradisjoner for innovasjon som går tilbake verdens første bil, gir C-Klasse den en unik kombinasjon av sport og komfort. **Velkommen til prøvekjøring!**

Kun **399.900,-** inkl. Kundefordel
kr levering kr 38.600,-

Avantgarde inneholder:

- Ny motor (136hk) lavere utslipp/inntil 90Nm større dreiemoment
- 16" lettmetallfelger

- Ratt og girspak i skinn
- Komfort multifunksjonsratt
- Delskinn seter
- Interiør lyspakke
- Stor kjørecomputer

Forbruk blandet kjøring 0,5- 1,01 l/mil. CO2 utslipp: 130-235 g/km. Importør: Bertel O. Steen AS. Bildet kan avvike fra tilbudt modell.

Halden Auto AS

Halden Auto AS Sørlifeltet, 1787 Berg
Tlf. 69 17 29 70, fax 69 17 29 80,

Livlig debatt om kulturhus

Naboene våre i Sarpsborg engasjerer seg i den såkalte kulturhussaken, både når det gjelder beliggenhet og innhold. Kulturhuset i Sarpsborg har vært en het potet helt siden 2004. Diskusjonen skjøt fart igjen i 2008, da utflyttet sarping og dirigent Ingar Bergby tok til orde for at et kulturhus var et kriterium for å få et vellykket byjubileum i 2016. Også ordfører Jan O. Engsmyr gikk ut i Sarpsborg Arbeiderblad og sa at han ønsket et kulturhus i Sarpsborg til 80 millioner kroner. Ordføreren mener kulturhuset er viktigere enn et nytt bibliotek, som byen også trenger. Dette skriver sa.no.

Mercedes-Benz

www.haldenauto.no

Fra Rødernes til franske gallerier

John Thørrisen har gått fra å være en godt bevart hemmelighet til å bli en kunstner med appell til hele det kunstinteresserte Norge. Mer og mer av inspirasjonen henter han rett utenfor stuedøren i Rødernes.

John Thørrisen lar seg inspirere av Østfold-naturen, men dette bildet av utsikten fra hans stuevindu på Falkenberg gård i Rødernes er det eneste han har malt som er direkte gjenkjennbart.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Han blandet sine første vannfarger som barn på Hamar, John Thørrisen. Men etter at han begynte å gro til ble det først Oslo og så hele resten av verden som lokket ham. Etter utdannelsen ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole etablerte han seg med atelier i Oslo, men var stadig på farten. Ikke minst i Frankrike, hvor han også hentet inspirasjon i store mengder.

Anerkjent

I kunstmiljøet har John Thørrisen vært et navn man har lagt merke til lenge. Så lenge at han er en av de yngste kunstnere som har blitt innkjøpt av Nasjonalgalleriet, som 25-åring i 1976.

Dette kan man lese seg til. Han bekrefter det hvis man spør, men han er ikke den som snakker mest om seg selv og sine prestasjoner. Det behøver han ikke heller. For i løpet av de senere årene har selv de med litt mindre utagerende kunstinteresse fått opp øynene for ham.

Også hans sambygding, som nå for tiden kan betegnes som markinger. De siste to årene har han nemlig hatt bostedsadresse på Falkenberg i Rødernes, der han både maler og finner inspirasjon til arbeidene.

Ujålete

Sent i fjor høst stilte han også ut mange av sine arbeider i Galleri Ørje Brug, en utstilling som satte nye rekorder i antall besøkende. Og nok også i prisforlangende.

– Man er nok ikke vant med et slikt prisnivå her ute. Men det ble da solgt noen, også til lokale kjøpere, sier han og nikker bekreftende når vi spør om det beviser at sansen for god kunst ikke nødvendigvis er geografisk betinget.

Munch-tendenser

Om Thørrisen er ujålete i sin fremferd rent sosialt, så er han ikke mye mer komplisert i sitt kunstneriske uttrykk. Blant de særpregene som i første rekke har gjort ham berømt er de mange gjentakende, bølgende linjene i bildene, som er så åpenbart Munch-inspirert at selv en middels oppvakt bladfyk som undertegnede ser det selv.

Et annet er de sterke fargene, sjenerøst og kraftfullt påført, som kan virke på grensen til naivistisk. Det er han selvsagt klar over, og det ligger en tanke bak:

– Det er ingen tvil om at jeg har lært mye av å studere Munchs teknikk. Og de klare, sterke fargene vil uansett blande seg når de kommer inn i hodet på folk. Like greit at de gjør det der som at jeg skal gjøre det på lerretet, sier Thørrisen, som legger til at bildene på denne måten også utfordrer betrakteren mer og dermed nødvendigvis også gir hver betrakter en mer individuell opplevelse.

Paris

Rett forut for utstillingen i Ørje sist høst stilte han ut en stor mengde arbeider i Paris. Et høydepunkt i karrieren, innrømmer han, men synes for øvrig det er greit å være tilbake i Rødernes og Ørje igjen også. For her har han funnet seg godt til rette de siste årene.

– Jeg har egentlig alltid latt meg inspirere av naturen. Det er pent her, naturen i Østfold er egentlig ganske lik naturen på mine hjemtrakter i Hamar. Og jeg går ofte turer i skogen for å finne inspirasjon og motiver.

Livet forandret seg da kona gikk bort for en del år siden. Om også bildene forandret seg har han ikke selv noe godt svar på.

– Men det tok egentlig litt tid før jeg var like produktiv igjen. Hun malte også, og vi inspirerte hverandre, minnes han.

Spennende nettsider

– veien til økt oppmerksomhet

Gode nettsider er blitt en nødvendighet for alle typer virksomheter.

Byline AS tilbyr produksjon av websider for akkurat deg. Vi kan lage alt fra omfattende løsninger til enklere varianter. Noen ønsker å oppdatere sidene selv. Andre vil ha hjelp til det også.

Byline AS leverer de websidene du ønsker. Godt innhold, oversiktlig presentasjon og et spennende design.

Ta kontakt om du vil friske opp dine eksisterende sider eller lage helt nye fra bunnen av.

www.byline.as

www.turisten.no

BYLINE

tekst & design

Telefon 99 22 17 98

E-post: post@byline.as

www.byline.as

– Får frysninger ennå

– Det var da jeg hørte på Pink Floyds «Pulse» at jeg virkelig fikk opp øyene for musikk. Kjøpte den i '94, og hørte den på discman hver eneste kveld i fire år.

Atle Simonsen i Musikkverket drar frem Madrugadas første album «Industrial Silence» og Pink Floyds livealbum «Pulse» når vi spør hvilke plater som har betydd mye for ham.

TEKST OG FOTO: SIRI M. DALNOKI

Atle Simonsen, som driver Musikkverket i gågata, blir litt flau når han forteller hvor ofte han hørte på «Pulse».

– Men den blir jeg aldri lei. Jeg har slitt ut seks eller sju av denne cd'en. Flere av låtene er i sin beste liveversjon her. Høydepunktet er utvilsomt låten «Comfortably Numb». Den er ekstrem. Rett og slett. Får ennå frysninger når jeg hører den, 15 år etter at jeg kjøpte den.

Nyheter

Heretter sikret Atle Simonsen seg det meste av Pink Floyd. I dag hører han på mye forskjellig, men særlig mye norsk rock og countryrock.

– Men hvis jeg skal velge én plate til som har betydd mye for meg, må jeg bare ta med Madrugadas første album «Industrial Silence». Den har jeg hørt mye. På grunn av jobben hører jeg på det aller meste jeg selger. Skulle jeg bli lei, går jeg tilbake til disse to cd'ene, forteller Simonsen.

Det er det femte året han driver Musikkverket, og han er fornøyd med utviklingen.

– Det er ikke mange byer hvor folk er så musikkinteresserte som i Halden, mener han.

– Er det noe nyheter på trappene, noe du vil anbefale lokalbefolkningen?

– Jeg hører selv på nye Navigators akkurat nå, «The Straight And Narrow», som snart kommer ut. Den er utrolig bra. Har stor tro på den. Den må folk bare ha!

... hjerte nær ...

Tid for
eller **Service**
registerrem-skitte

**BE OM
PRISTILBUD**

**RING
69 18 1531**

PS! Vi utfører PKK-kontroll (EU-sjekk)

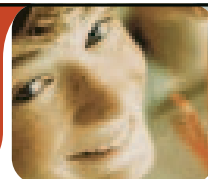
Sentrum Bilservice

KR. AUGUST GT. 6, HALDEN

E-post: sentrumbilservice@boschcarservice.no

**Tenkt på det lenge?
Bli fosterforeldre!**

FOSTERHJEMSTJENESTEN

Inviterer til informasjonsmøte

2. mars kl. 18

Fylkeshuset, Sarpsborg

Velkommen!

Tlf. 466 16 900

www.fosterhjem.no/sarpsborg

Grip fix® DRY STREW

Strø med Trias Grip Fix!

Spar deg selv for benbrudd og andre skli-skader ved å strø med Grip Fix i trapper, fortau og innkjøring. Grip Fix er renslig i bruk, ikke giftig eller skadelig for mennesker, dyr eller miljø.

Grip fix danner en ru, sandaktig overflate.

1 liter Grip Fix veier bare 90 gram. Fås i fem- og ti-liters spann.

Enkel å bruke, forurenser ikke og forsvinner av seg selv i mildvær, regn og vind

For ytterligere informasjon, kontakt:
TRIAS Norway AS, postboks 10, N-1799 Aremark.
Tlf. 69 19 95 00. Fax. 69 19 95 01. e-post: trias@trias.no

Dette er å få kjøpt
på Joker i Aremark
og Rema 1000

Kulturliste for Halden og Aremark: 17. fe

ONSDAG 17. FEBRUAR

Eventyrtime på Halden Bibliotek for barn fra tre til fem år. Fra kl. 11.15 til kl. 12.

TORSdag 18. FEBRUAR

Åpent på Venåshytta fra kl. 18 til kl. 20 **og på Høiåshytta** fra kl. 17.30 til kl. 20.30.

Torsdagsåpent på Nyborg, Aspedammen fra kl. 18 til kl. 21.

Åpent på Ertehytta fra kl. 18.30 til kl. 20.30.

Årsmøte i Idd og Enningdalen Historielag på Gamle Prestebakke kl. 19.

FREDAG 19 FEBRUAR

Blåseensemblets «Brazilia» med Steffen Schorn, Marcio Bahia Villa (trommer) og Roger Hanschel (sax). Musikk fra Brasil, Portugal og Vest-Afrika, tolket av Hermeto Pascoal. I Brygga Kultursal kl. 20.

Gil Silverbird spiller i Ankergaarden Pianobar.

Gla'dansen arrangerer dans i Folkets Hus fra kl. 18 til kl. 22. Raio spiller.

LØRDAG 20. FEBRUAR

«Athletic 25» i Brygga Kultursal. Gratis visning av konsertfilmen om Athletic Sounds 25-årsjubileum. (Formiddag.)

Little Green på Siste Reis Pub. Country og bluegrass band fra Göteborg.

Navigators spiller i Brygga Kultursal.

Gil Silverbird spiller i Ankergaarden Pianobar.

SØNDAG 21. FEBRUAR

Åpent på Ertehytta, Ormtjernhytta og Høiåshytta fra kl. 10 til kl. 15. **Åpent på Venåshytta** fra kl. 10.30 til kl. 15.

Salutt fra Fredriksten festning kl. 13. Kong Harald fyller 73 år.

ONSDAG 24. FEBRUAR

Eventyrtime på Halden Bibliotek for barn fra tre til fem år. Fra kl. 11.15 til kl. 12.

TORSdag 25. FEBRUAR

Åpent på Venåshytta fra kl. 18 til kl. 20 **og på Høiåshytta** fra kl. 17.30 til kl. 20.30.

Torsdagsåpent på Nyborg, Aspedammen fra kl. 18 til kl. 21.

Åpent på Ertehytta fra kl. 18.30 til kl. 20.30.

Åpent bibliotek på Gamle Prestebakke fra kl. 18 til kl. 21.

LØRDAG 27. FEBRUAR:

Kanadiske Len Hansen spiller på Erlandsens Conditori.

Folk & Rock i Sparebanksalen, black box. Med Bøyen Beng (Oslo), Vänsternäven (Skövde), Blisterhead (Göteborg) og Blaff (Halden).

SØNDAG 28. FEBRUAR

Stefan Sundström spiller i Sparebanksalen, black box.

Åpent på Ertehytta, Ormtjernhytta og Høiåshytta fra kl. 10 til kl. 15. **Åpent på Venåshytta** fra kl. 10.30 til kl. 15.

MANDAG 1. MARS

Pokeraften på Rockehuset fra kl. 18 til kl. 21.

ONSDAG 3. MARS

Eventyrtime på Halden Bibliotek for barn fra tre til fem år. Fra kl. 11.15 til kl. 12.

TORSdag 4. MARS

Bergen Mandolinorkester spiller mandolinrock på Siste Reis Pub.

Åpent på Venåshytta fra kl. 18 til kl. 20 **og på Høiåshytta** fra kl. 17.30 til kl. 20.30.

Torsdagsåpent på Nyborg, Aspedammen fra kl. 18 til kl. 21.

Åpent på Ertehytta fra kl. 18.30 til kl. 20.30.

Åpent bibliotek på Gamle Prestebakke fra kl. 18 til kl. 21.

FREDAG 5. MARS

Dum Dum Boys spiller i Brygga Kultursal.

Blåseensemblet presenterer «A Night at the Opera» i Fredrikshalds Teater kl. 19.

SØNDAG 7. MARS

Åpent på Ertehytta, Ormtjernhytta og Høiåshytta fra kl. 10 til kl. 15. **Åpent på Venåshytta** fra kl. 10.30 til kl. 15.

MANDAG 8. MARS

Ekspertpanel for ungdom på Rockehuset. Kveldens tema er likestilling. Fra kl. 18 til kl. 21.

TIRSDAG 9. MARS

Idd og Enningdalen Historielag inviterer til slektsgranskning på Gamle Prestebakke fra kl. 18 til kl. 21.

ONSDAG 10. MARS

Eventyrtime på Halden Bibliotek for barn fra tre til fem år. Fra kl. 11.15 til kl. 12.

TORSdag 11. MARS

Valkyrien Allstars spiller i Brygga Kultursal.

Åpent på Venåshytta fra kl. 18 til kl. 20 **og på Høiåshytta** fra kl. 17.30 til kl. 20.30.

Torsdagsåpent på Nyborg, Aspedammen fra kl. 18 til kl. 21.

Åpent på Ertehytta fra kl. 18.30 til kl. 20.30.

Åpent bibliotek på Gamle Prestebakke fra kl. 18 til kl. 21.

FREDAG 12. MARS

Vinterriss, et samarbeid mellom Blåseensemblet og Ny Musikk Østfold, i Brygga Kultursal kl. 19.

Gla'dansen arrangerer trekkspilltreff. Fra kl. 18 til kl. 23 i Folkets Hus.

LØRDAG 13. MARS

Bjørn Eidsvåg i Brygga Kultursal kl. 19.30.

SØNDAG 14. MARS

Åpent på Ertehytta, Ormtjernhytta og Høiåshytta fra kl. 10 til kl. 15.

Åpent på Venåshytta fra kl. 10.30 til kl. 15. **Tippetrim** fra kl. 10.30 til kl. 13.30.

MANDAG 15. MARS

Quiz på Rockehuset fra kl. 18 til kl. 21.

ONSDAG 17. MARS

Eventyrtime på Halden Bibliotek for barn fra tre til fem år. Fra kl. 11.15 til kl. 12.

TORSdag 18. MARS

Åpent på Venåshytta fra kl. 18 til kl. 20 **og på Høiåshytta** fra kl. 17.30 til kl. 20.30.

Torsdagsåpent på Nyborg, Aspedammen fra kl. 18 til kl. 21.

Åpent på Ertehytta fra kl. 18.30 til kl. 20.30.

Åpent bibliotek på Gamle Prestebakke fra kl. 18 til kl. 21.

Kammerkonserten «Hjemme hos Stang» med Blåseensemblets saxofonkvartett i hagestuen på Knardal gård. Kl. 19.

MELD INN DITT ARRANGEMENT

Til alle arrangører av store og små kultur- og sportsarrangementer i Halden og Aremark: Meld inn ditt arrangement til oss. Hver måned kommer HaldenMagasinet, og en oppdatert kulturkalender vil være til glede og nytte for både publikum og arrangører.

Opplysningene sendes på e-post til: post@byline.as

TJENESTEN ER GRATIS

bruvar til 20. mars

Len Hansen på Erlandsen

Nok en spennende artist gjester Halden om noen dager. Kanadiske Len Hansen spiller på Erlandsens Conditori lørdag 27. februar. Hansen har norske aner og har bodd i Norge i en årrekke.

Norsk-kanadieren Len Hansen holder konsert på Erlandsen 27. februar.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

– Jeg ga ut min første plate på Universal Music i 1976. Siden har alt jeg har laget vært uavhengige utgivelser som bare kan kjøpes via min webside, sier den sympatiske norsk-kanadieren, som vokste opp i Toronto, Canada. Faren Hans Edward Hansen og bestefaren Hans Peder Pedersen var begge norske.

– De var sjømenn og hvalfangere fra Nord-Norge, sier Len, som har dedikert sin siste utgivelse til sin far og bestefar; CDen «Hi its bin a long time», inneholdende atten sanger. Hansens niende album.

Brobygger

Med sin bakgrunn har det vært naturlig for Len Hansen å være en kulturell brobygger mellom Norge og Canada. Hans glade røst og varierte låter er etter hvert blitt godt kjent og respektert i Norge. Gjennom årene er det blitt flere hundre konserter i Norge, Europa for øvrig og selvfølgelig i Canada. Spesielt kan nevnes hans opptreden i Ålesund på 1970 tallet. Showet ble sent på NRK TV, med Hansen, Finn Kalvik, Ingrid Hagerup

og selveste Fairport Convention. I hjemlandet har det også blitt utallige opptredener på riksdekkende TV og radio.

– Det har blitt mange konserter på klubber i Norge. Blant annet har jeg spilt mye på Garage i Bergen og Mono i Oslo, sier Len Hansen, som blant annet spilte med Jethro Tull under en konsert i Norge. Har også samarbeidet med Jack Vreeswijk i Sverige.

Allsidig

Len Hansen vokste opp midt i sentrum av «The Folk Music Movement» på 1960–1970 tallet i Canada og bringer med seg stilartene fra den tiden. Han er både skuespiller, maler og skulptør, i tillegg til musiker og låtskriver.

Len Hansen har tidligere samarbeidet med kjente navn som Anne Grete Preus, Steinar Ofsdal, Knut Reiersrud, Hilde Heltberg, Steinar Albrigtsen, Helge Hovland og Monika Nordli. I Canada har han jobbet med Colin Linden, Bob Doidge på Grant Avenue Studios (studio til Daniel Landois), Linda McLean, Paul Dunn, Wash Board Hank og folk-rock bandet Tanglefoot.

Se: www.lensong.org

Du har forsikret:

Huset
Bilen
Kjæledyret

Hva med barna?

Vi gir deg råd og tilbud på barne- og ungdomsforsikring.

Kom innom for en prat!

 BERG
SPAREBANK
Ikke bare bank

Tlf. 69 19 60 00 | www.berg-sparebank.no

TØMRERFIRMAET

Brødrene Nordgaard

Bjørkebekk, 1798 Aremark

Vi utfører alt innen

- Nybygg
- Rehabilitering av hus og hytter
- Murerarbeid
- Støping

Frode Nordgaard
Tel. 48 18 59 24

Lars-Erik Nordgaard
Tel. 93 25 48 19

Velkommen til oss!

Eiendomsmegler MNEF Eva Torild, Marianne, Bente, Eiendomsmegler MNEF Bjørn Andre

Den 1.mars flytter vi til nye og større lokaler
i Hannestadgården, tvers over Brygga Kultursal.

I den forbindelse gir vi våre kunder som inngår
salgsoppdrag innen 17. mai 2010:

- **gratis fotografering av eiendommen**
- **fremvisning av eiendommen på TV Halden.**

Prøv en Hafsred du også .....!

Hafsred & Partners

EIENDOMSMEGLING AS

Festningsgt. 29, 1767 Halden – Tlf. 69 17 92 90